

**Smlouva
mezi Svatým stolicem a Litevskou republikou
o právních aspektech vztahů
mezi katolickou církví a státem**

Svatý stolec a Litevská republika

chtějící ustanovit právní rámec pro vztahy mezi Katolickou církví a Litevskou republikou,

jednající, Svatý stolec na základě dokumentů Druhého vatikánského koncilu a norem kanonického práva, a Litevská republika na základě ustanovení Ústavy Litevské republiky,

berouce zřetel na zvláštní roli katolické církve zejména v posilování mravních hodnot litevského národa jakož i na její historický a současný přínos v sociální, kulturní a vzdělávací sféře,

uznávající, že většina občanů Litevské republiky vyznává katolické náboženství,

hlásíce se k principu náboženské svobody zakotvené v mezinárodních právních dokumentech,

se dohodly takto:

Článek 1

1. Svatý stolec a Litevská republika se dohodly, že Katolická církev a stát jsou nezávislé a autonomní každý ve své oblasti, a hlásíce se k této zásadě budou úzce spolupracovat pro duchovní a hmotné blaho každého jednotlivce a společnosti.

2. Příslušné orgány Litevské republiky a příslušné orgány Katolické církve budou spolupracovat pro obě strany přijatelnými způsoby na vzdělávacích, kulturních, rodinných a sociálních otázkách, obzvláště na poli ochrany veřejných mravů a lidské důstojnosti.

Článek 2

1. Litevská republika uznává právní postavení Katolické církve jako právnícké osoby.

2. Všechny instituce Katolické církve v Litevské republice, které mají právní postavení veřejných nebo soukromých právníckých osob v souladu s normami kanonického práva, mají práva právnícké osoby ve světském právu v souladu s právními předpisy Litevské republiky.

3. V souladu s normami kanonického práva mohou oprávněné orgány Katolické církve zakládat, měnit, rušit a uznávat církevní právnícké osoby. Státní orgány budou o těchto rozhodnutích informovány tak, aby mohlo dojít k jejich evidenci v souladu s požadavky národních zákonů.

Článek 3

Litevská republika zaručuje Katolické církvi, jejím právníckým a fyzickým osobám svobodu v udržování kontaktů a komunikace bez jakýchkoli omezení se Svatým stolicem a jinými církevními institucemi uznanými kanonickým právem jak v Litvě, tak v cizině.

Článek 4

Litevská republika uznává svobodu Katolické církve vykonávat své pastorační, apoštolské a charitativní poslání. Katolická církev bude vykonávat své sociální, vzdělávací a kulturní aktivity v souladu s kanonickým právem a způsobem, jaký předepisují právní předpisy

Litevské republiky. Litevská republika také uznává svobodu Katolické církve a jejích složek vykonávat veřejně své náboženské obřady, rozvíjet svou strukturu, vzdělávat a nabízet duchovní pomoc věřícím, a dále potvrzuje úplnou pravomoc Katolické církve ve své oblasti.

Článek 5

1. Oprávněné orgány Katolické církve mají výhradní právo svobodně regulovat církevní život, zřízovat a rušit církevní provincie, arcidiecéze, diecéze, apoštolské administratury, územní prelatury, územní opatství, osobní prelatury, farnosti, náboženské domy a jiné církevní právnícké osoby.

2. Vnější hranice církevních obvodů v Litvě se budou krýt se státní hranicí Litevské republiky.

Článek 6

1. Oprávněný orgán Katolické církve má právo svobodně jmenovat osoby do církevních úřadů v souladu s normami kanonického práva.

2. Jmenování, přesun a odvolání biskupů a jim kanonicky odpovídajících funkcí je ve výhradní pravomoci Svatého stolce.

3. Před zveřejněním jmenování diecézního biskupa, Svatý stolec o tomto uvědomí, toliko ze zdvořilosti, důvěrným způsobem presidenta Litevské republiky.

4. Biskupy mohou být v Litvě jmenováni jen státní občané Litevské republiky.

Článek 7

1. Litevská republika zaručuje svobodu vyznání a veřejného provozování katolického náboženství.

2. Litevská republika se zavazuje zabezpečit posvátný charakter kostelů a kaplí, stejně jako budov, území a náboženských míst přímo určených k bohoslužbám, a na požádání příslušného orgánu Katolické církve jim poskytne ochranu.

3. Místa uvedená v odstavci 2 tohoto článku mohou být dočasně využita k jiným účelům jen z vážných důvodů, a to po předchozím výslovném souhlasu příslušného orgánu církve a při respektování posvátného charakteru těchto míst.

4. Na základě žádosti příslušného orgánu církve, příslušné orgány Litevské republiky a její zástupci mohou přijmout bezpečnostní opatření na místech uvedených v odstavci 2 tohoto článku, pokud je takové jednání nezbytné pro ochranu lidských životů a zdraví, jakož i pro uchránění majetku umělecké nebo historické hodnoty.

5. Ve výjimečných případech mohou příslušné orgány Litevské republiky přijmout bezpečnostní opatření v místech uvedených v odstavci 2 tohoto článku bez předchozího oznámení příslušnému církevnímu orgánu, je-li to nutné k zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti osob nebo pro záchranu kulturních pokladů; přičemž poté musí být uvědoměn příslušný církevní orgán.

6. Pokud se konají veřejné náboženské obřady jako procesí, poutě, atd. na místech, které nejsou uvedeny v odstavci 2 tohoto článku, příslušný církevní orgán to oznámí příslušnému orgánu Litevské republiky tak, aby mohl být zajištěn veřejný pořádek a bezpečnost v souladu s právními předpisy Litevské republiky.

Článek 8

1. Litevská republika se zavazuje zabezpečit neporušitelnost svátosti smíření a zpovědního tajemství, a to i pokud by byl kněz předvolán podat svědectví před soudem.

2. V případě zahájení trestního stíhání proti členu kléru, berouce v úvahu duchovní odpovědnost těchto osob vůči věřícím, budou příslušné orgány o této skutečnosti informovat církevní orgán, ledaže by to mohlo negativně ovlivnit proces vyšetřování.

Článek 9

1. Veřejné svátky zahrnují všechny neděle a svátky uvedené níže:

- (a) 1. leden, slavnost Bohorodičky Panny Marie, Nový rok;
- (b) Druhý den velikonoční;
- (c) 15. srpna, slavnost Nanebevzetí Panny Marie, Žoliné;
- (d) 1. listopad, slavnost Všech svatých;
- (e) 25. prosinec, Narození Páně, vánoce;
- (f) 26. prosinec, Druhý den vánoční.

2. Strany této smlouvy mohou upravit tento seznam veřejných svátků vzájemnou dohodou.

Článek 10

1. Církevní právnické osoby mají právo nabyvat, spravovat, užívat a zcizovat movitý a nemovitý majetek v souladu s kanonickým právem a právním řádem Litevské republiky.

2. Právnické osoby uvedené v článku 2 této smlouvy, stejně jako kostely, kaple a jiné posvátné budovy, farní domy, domy kurie, semináře, řeholní domy a jiný majetek náležející zmíněným právnickým osobám a užívaný pro pastorační, charitativní, vzdělávací a kulturní účely jsou osvobozeny od vnitrostátních daní.

3. Stát vyjímá ze zdanění dobrovolné dary Katolické církvi a dary na pastorační, vzdělávací a charitativní činnost.

4. Majetek a příjmy určené pro jiné účely než uvedené v odstavcích 2 a 3 tohoto článku budou zdaněny v souladu s právními předpisy Litevské republiky.

Článek 11

1. Katolická církev má právo stavět kostely a další budovy k církevním účelům, jakož i rozšiřovat a restaurovat budovy již existující, v souladu s právními předpisy Litevské republiky.

2. Pouze místní ordinář může rozhodnout o potřebnosti takové stavby. Umístění těchto budov bude vybráno a stavební práce budou prováděny v souladu s právním řádem Litevské republiky.

Článek 12

1. Katolické církvi se zaručuje právo tisknout, vydávat a rozšiřovat knihy, noviny a časopisy i vykonávat jiné vydavatelské aktivity vztahujících se k jejímu poslání.

2. Stát podpoří vydavatelské aktivity církve, jejích právnických osob a organizací v oblasti sociální, kulturní, vzdělávací, etické a apoštolské stejným způsobem jako vydavatelské aktivity jiných nevládních organizací.

Článek 13

1. Církevní sňatek bude mít občanskoprávní důsledky v souladu s právními předpisy Litevské republiky od okamžiku náboženského obřadu za předpokladu, že neexistují právní překážky podle právních předpisů Litevské republiky.

2. Lhůta a způsob zaznamenání církevního sňatku v občanské matrice bude stanoven příslušným orgánem Litevské republiky ve spolupráci s Litevskou biskupskou konferencí.

3. Příprava k církevnímu sňatku bude zahrnovat informování budoucích manželů o učení Katolické církve

o kve o důstojnosti a posvátném charakteru manželství, o jeho jednotě a nerozlučitelnosti, stejně tak jako o občanskoprávních důsledcích manželství plynoucích z právního řádu Litevské republiky.

4. Rozsudky církevních soudů o nulitě manželství a rozhodnutí Nejvyšší autority církve o rozloučení manželství budou oznámeny příslušným orgánům Litevské republiky s cílem upravit právní důsledky těchto rozhodnutí podle právních předpisů Litevské republiky.

Článek 14

1. Litevská republika zajistí věřícím právo zřizovat organizace k dosahování cílů vlastních Katolické církvi a k řízení jejich činností. Občanskoprávní aspekty činností těchto organizací budou upraveny právními předpisy Litevské republiky.

2. Organizace a instituce věřících mohou užívat označení „Katolický“ ve svém názvu jen na základě písemného souhlasu příslušného církevního orgánu.

3. Stát bude takové organizace věřících podporovat a prosazovat spolupráci ve věcech vzájemného zájmu na stejných principech jako jiné nevládní organizace.

Článek 15

1. Litevská republika uznává a zaručuje Katolické církvi právo poskytovat duchovní službu v nemocnicích, sirotčincích, jiných institucích poskytujících zdravotní a sociální péči a ve věznicích.

2. Duchovní služba ve státních a obecních institucích bude upravena dohodou mezi příslušnými orgány Katolické církve a příslušnými orgány Litevské republiky.

3. Členové kléru určení k práci v zařízeních uvedených v odstavci 1 tohoto článku budou jmenováni a odvoláváni rozhodnutím místního ordináře.

Článek 16

1. V souladu s právními předpisy Litevské republiky může Katolická církev zřizovat instituce pro charitativní a sociální činnost.

2. Aktivity a provoz institucí Katolické církve charitativního nebo sociálního charakteru se řídí podle statutů a právních předpisů Litevské republiky; mají mít stejná práva a povinnosti jako jiné instituce zřízené k podobným účelům.

3. Katolická církev a Litevská republika budou podporovat spolupráci mezi jimi zřízenými charitativními a sociálními zařízeními.

4. V souladu s právními předpisy poskytne Litevská republika odpovídající materiální pomoc institucím Katolické církve charitativního a sociálního charakteru, které podporují obecné blaho.

Článek 17

Za účelem realizace ustanovení této smlouvy bude ustavena smíšená komise složená ze zástupců obou stran.

Článek 18

V případě jakýchkoli budoucích neshod týkajících se výkladu nebo aplikace této smlouvy budou strany postupovat společným úsilím ke smírnému řešení.

Článek 19

Tato smlouva vstoupí v platnost okamžikem vzájemné notifikace Smluvními stranami o splnění podmínek týkajících se procesu nutného pro její vstup v platnost.

Dáno ve Vilniusu dne 5. května 2000 ve dvou vyhotoveních v anglickém a litevském jazyce, přičemž obě znění jsou autentická.

za Svatý stolec
+ Erwin Josef Ender

za Litevskou republiku
Algirdas Saudargas

Ratifikační listiny smlouvy uzavřené mezi Svatým stolcem a Litevskou republikou byly vzájemně předány a přijaty ve Vatikánu dne 16. září 2000. Též dne tedy smlouva vstoupila v platnost podle ustanovení článku 19 téže smlouvy.